

Návrh metodiky pro posouzení projektu v rámci municipalit

Šárka Dvořáčková¹, Vít Hromádka²

¹ Šárka Dvořáčková, Ing., VUT FAST, EKR, Veveří 95, 602 00, Brno, sterbackova.s@fce.vutbr.cz

² Vít Hromádka, doc., Ing., Ph.D., VUT FAST, EKR, Veveří 95, 602 00, Brno, hromadka.v@fce.vutbr.cz

Abstract: PPP projects can be characterized by their division of roles between public and private partners. There are several benefits for the public sector. He does not care about the construction of the infrastructure itself, the spending of financial resources is less demanding in the initial stage of the project, appropriate allocation of risks between the partners is adequate, the operation and maintenance of the infrastructure falls into the hands of a private partner. Nevertheless, there is still little awareness in the Czech Republic about PPP projects. Thanks to this initiative a questionnaire was compiled, which was distributed to Czech regions and large cities. The questionnaire covers several questions about the knowledge and use of PPP projects in practice. To make this information comparable to the rest of the world, the questionnaire was also sent to Danish regions and municipalities. On the basis of the information obtained from the questionnaire survey, a methodology for the feasibility study was developed within the municipalities. This methodology shows how municipalities can step by step build a feasibility study. This feasibility study will then assess whether the project to be carried out by the public sector is appropriate to implement in the form of a PPP or public procurement.

Abstrakt: PPP projekty lze charakterizovat rozdělením rolí mezi veřejným a soukromým partnerem. Pro veřejný sektor existuje několik výhod. Vynaložení finančních prostředků je v počáteční fázi projektu méně náročné, adekvátní rozdělení rizik mezi partnery je přiměřené, provoz a údržba infrastruktury spadá do rukou soukromého partnera. Nicméně v České republice je stále málo povědomí o projektech PPP. Díky této iniciativě byl sestaven dotazník, který byl distribuován českým regionům a velkým městům. Dotazník obsahuje několik otázek týkajících se znalostí a využití projektů PPP v praxi. Aby tyto informace byly srovnatelné se zahraničím, dotazník byl rovněž zaslán dánským regionům a obcím. Na základě informací získaných z dotazníkového šetření byla v rámci obcí vypracována metodika studie proveditelnosti. Tato metodika ukazuje, jak mohou obce postupně vypracovávat studii proveditelnosti. Tato studie proveditelnosti pak posuzuje, zda je projekt, který má provádět veřejný sektor, vhodný k provedení formou PPP nebo zadávání veřejných zakázek.

Keywords: public project, economic evaluation, PPP project, public sector comparator

1. Úvod

Hlavním důvodem proč realizovat PPP (Public private partnership) projekty podle Meidutė Paliulis [1] je využití omezených finančních prostředků veřejného sektoru, rostoucí potřeba po infrastruktuře v rámci veřejných služeb, potřeba zlepšit jejich kvalitu a snížit náklady na veřejné služby.

Veřejný sektor, tedy zadavatel, může uvažovat o způsobu vybudování infrastruktury buď formou klasickou, tedy zadáváním veřejných zakázek, nebo formou PPP, kdy nastává spolupráce se soukromým sektorem. I když je struktura PPP projektů náročná [2] a potýká se s problematikou, která brzdí jejich vývoj, výhody však PPP projekty stále mají. Veřejný sektor v první fázi nevynakládá takové finanční prostředky na zbudování či rekonstrukci infrastruktury (záleží však na typu PPP), přenos rizik mezi partnery je řádně rozdělen, kvalita zbudování celé stavby je odpovídající. Po zbudování infrastruktury je za provoz a údržbu zodpovědný soukromý sektor, zadavateli tak odpadá starost o tuto činnost. Po celou dobu životnosti projektu je majitelem infrastruktury veřejný sektor. Po ukončení smlouvy mezi partnery veřejný sektor vypíše výběrové řízení na nového partnera, nebo prodlouží smlouvu se stávajícím partnerem, nebo v krajních případech infrastrukturu provozuje sám.

Pokud se zadavatel rozhodne projekt realizovat formou PPP, je nezbytné sestavit studii proveditelnosti. Studie proveditelnosti představuje základní popis a charakteristiku projektu, stávající situaci, možnost realizace projektu, finanční analýzu, předpokládaná rizika, harmonogram celého projektu atd. Výsledkem studie proveditelnosti je, zda předpokládaný projekt může být zhotoven formou PPP či je tento způsob pro něj nerentabilní a musí podstoupit klasickému zadávání veřejnou zakázkou.

2. PPP projekty v České republice a Dánsku

Česká republika má nyní několik desítek realizovaných PPP projektů [3]. Mezi nejčastěji využívané patří infrastruktury týkající se vodohospodářství (Písek, Bohumín, Říčany), dále pak v oblasti výroby a zajištění energie (např. Tachovsko). 5 PPP našlo své uplatnění v provozování sportovních center (např. Tachov, Olomouc, Liberec). 3 projekty jsou využívány pro školní stravování (Rakovník, Lysá nad Labem, Říčany u Prahy), 2 pro domy s pečovatelskou službou pro seniory (Litoměřice, Vysoké Mýto) a 7 PPP projektů v oblasti dopravy (např. Plzeň, Ústí nad Labem). Tyto PPP projekty jsou realizované formou municipalit. Jedná se jak o projekty nižší hodnoty v řádu několika milionů korun, tak o velké zakázky v hodnotě miliard. V oblasti celostátní úrovně jsou PPP projekty buď pozastaveny, nebo zrušeny. Jedná se o tzv. pilotní PPP projekty a jsou jimi např. Ústřední vojenská nemocnice (Ministerstvo obrany), Justiční areál v Ústí nad Labem (Ministerstvo spravedlnosti) či krajská nemocnice Pce (Pardubický kraj) [4].

V Dánsku jsou to projekty: Městská škola Vildbjerg (Herning), čtyři soudní budovy (Herning, Holbæk, Holstebro, Kolding), Dánský národní archiv (Copenhagen), soudní kancelář (Hobro), daňové centrum (Haderslev), škola Ørsted (Langeland), mateřská škola a dům pro seniory v Gribskovu, dálnice Kliplev-Sønderborg (Sønderborg), parkovací zařízení v nemocnici Aarhus (Aarhus), archiv v Aalborgu. V roce 2004 dánský úřad pro podnikání a stavební činnost vydal základní formulář pro PPP smlouvy. Tento základní formulář se však ukázal jako nedostatečný pro zvládnutí komplikované daňové soustavy a problematiky DPH. Sloužil však alespoň jako inspirace pro řadu smluv uzavřených v rámci PPP [5].

Jak je uvedeno výše, PPP projekty mohou mít uplatnění v několika odvětvích. Zde vyplývá fakt, že český stát se zaměřuje především na PPP projekty v oblasti vodohospodářství a energie, zatímco Dánsko má dlouhou tradici v projektech zabývajících se sociálními službami [6].

Pro srovnání obou zemí byl sestaven dotazník [7], týkající se problematiky PPP a to především v oblasti jejich využití. Dotazník byl zaslán příslušným krajům, regionům a municipalit v ČR a Dánsku. Podstatou průzkumu byl fakt, že jednotlivé municipality mají s PPP projekty větší zkušenosti nežli samotné kraje. Většina dotazovaných se shodla na názoru, že významnou roli hraje délka volebního období. Schopnost se tak zapojit do rozsáhlého a dlouhotrvajícího projektu je omezující. Většina úředníků se také potýká s nedostatečnými informacemi a povědomí o PPP projektech jako takových. Chybí základní informace o této problematice, přehledný vzorový projekt (studie proveditelnosti) a medializace o PPP. Ve srovnání s Českou republikou jsou na tom dánské

úřady lépe. V Dánsku vznikají PPP projekty především ve formě sociální infrastruktury či významné dopravní infrastruktury (např. Most přes Öresund). Tyto projekty na rozdíl od českých jsou většinou realizované pod záštitou státu nežli municipalit a proto se i nejspíše více dostávají do povědomí veřejnosti.

Největším problémem PPP projektů je jejich neznalost. Veřejný sektor využívá odborných služeb od poradenských společností. Respondenti se shodují, že poradenských služeb zadavatel využívá především v oblasti právní a legislativní. I když jsou PPP projekty méně známe nežli zadávání veřejných zakázek, 60% českých respondentů považuje PPP jako výzvu (kvalita veřejných služeb). Zbývajících 40% se obává, že PPP projekty jsou hrozbou pro veřejné finance, korupci, nesprávné rozdělení rizik mezi partnery či nesoudržnost mezi partnery. V Dánsku se úřady shodly na faktu, že PPP projekty považují jednoznačně za výzvu a to především pro rozvoj měst.

Srovnání PPP s veřejnou zakázkou je velice zásadní. V České republice kraje a municipality uvádějí, že PPP přináší rizika ve složitosti procesu přípravy, malé zkušenosti s řízením projektu, dlouhodobost kontraktu z pohledu proměnlivosti podmínek realizace projektu v čase, nedokonalou legislativou, nestálé politické a právní prostředí. Ministerstvo dopravy se však domnívá, že z dlouhodobého hlediska jsou PPP projekty výhodnější než zadávání veřejných zakázek v průběhu celoživotního cyklu. Riziko ale spočívá v potřebě kontinuální politické podpory a v procesu včasného zajištění investorské přípravy daného projektu (např. výkupy pozemků). Dánští úředníci v Jeallandu vidí způsob, jak koupit zboží či služby a přitom vhodně rozdělit rizika mezi partnery jiným způsobem než veřejné zakázky. Municipality Kolding se domnívá, že vhodné využití PPP je s porovnáním se zadáváním veřejných zakázek efektivnější a může tak využít mnohem lepších příležitostí. Další otázka se zabývala spokojeností státního zákonodárství. Čeští úředníci jsou do značné míry s legislativou spokojeni. Problém ale vidí ve schvalování závazků z koncesionářské smlouvy Poslaneckou sněmovnou ve fázi finančního uzavření projektu, což vede k ohrožení úspěšného završení projektu z důvodu volatelní politické podpory. Také časová a administrativní náročnost je odrazujícím prvkem pro realizaci PPP. Dánská veřejná správa s legislativou tak značné problémy nemá. Co se ale týká daní, tam Dánové velké výhody nevidí. Potýkají se s problémy s odpisy a daňovými uzávěrkami. Vildbjerg prohlásil, že Dánsko potřebuje přísnější právní ustanovení týkající se daňových předpisů a úvěrových podmínek.

Poslední otázka pro veřejnou sféru se týkala vývoje PPP. Jaké příčiny brání širšímu rozvoji PPP projektů? České úřady se potýkají s problémy politické podpory, již zmíněné administrativní a časové náročnosti, nedůvěrou mezi partnery, správného rozhodnutí, a zda věnovat vynaložené úsilí do PPP projektu za podmínek s nejasnou budoucností. Dánské regiony a municipality vidí problém ve vlastnictví při ukončení projektu, v nedostatku ekonomické kontroly, přesycení parity kupní síly, či v rozpočtových škrtech v produkci s nižšími standardy a společné porozumění mezi partnery.

3. Metodika zpracování studie proveditelnosti v rámci municipalit

Z dotazovaného formuláře vyplývá, že se municipality potýkají s problémem povědomí a nedostatečnou informovaností o PPP projektech. Podle Studie proveditelnosti (Feasibility Study), metodická příručka [8] vydaná Ministerstvem pro místní rozvoj a Metodiky vypracování studie proveditelnosti [9] sestavené Ministerstvem financí lze modelovou studii proveditelnosti pro municipality sestavit do následujících kroků.

Prvním krokem studie proveditelnosti je sestavení *Základních informací*. Ty slouží k obecnému popisu daného projektu, který se má uskutečnit pro potřeby veřejnosti. Následně také charakterizuje zadavatele, který zvažuje, zda následující projekt realizovat formou PPP a nadále postupuje k vypracování studie proveditelnosti. Druhým krokem je *Popis podstaty projektu*, který obsahuje podrobnou charakteristiku projektu, k jakému účelu má infrastruktura sloužit, identifikuje zadavatele, jakým způsobem bude vybírán soukromý partner, jak velký projekt bude realizován, kde se bude nacházet, kdo jej bude provozovat, předpokládané investice, délka trvání projektu, koho se infrastruktura bude týkat a především jaký je cíl daného projektu, aby uspokojil potřeby veřejnosti. Nedílnou součástí studie proveditelnosti je také *Způsob zajištění předmětu projektu*. Ten

slouží pro zvolení formy PPP (spolupráce mezi veřejným a soukromým partnerem) nebo klasického modelu (zadáváním veřejných zakázek). Dalším krokem je *Stručné seznámení s projektem*. Jedná se jak o zkrácený popis současného, tak i budoucího stavu projektu. Jaká kritéria má daný projekt splňovat a jakých cílů dosahovat. Zadavatel také hodnotí svá finanční kritéria. Jsou zde sestaveny především náklady spojené s výstavbou, náklady na provoz a údržbu a ostatní náklady související s projektem. Po vyčíslení veškerých nákladů zadavatel nadále musí zhodnotit veškeré výstupy, zda je projekt z hlediska financování pro něj výhodný. *Hlavní cíle projektu, identifikace zájmových skupin*. V této kapitole jsou zevrubně popsány veškeré hlavní cíle projektu. K čemu má projekt sloužit, kdo jej bude využívat, jaké následky budou vznikat, pokud se projekt neuskuteční či naopak, jakou pomoc projekt přinese a jak usnadní danou problematiku, co se užitečnosti týká. Dále je na paměti *Analýza možnosti dodání služby*, kde zadavatel má dvě možnosti na posouzení projektu. První varianta spočívá ve výstavbě nové infrastruktury, druhá varianta poslouží zpravidla ke kroku, kdy by se ponechal původní stav. Obě tyto varianty popisují určitý stav infrastruktury, její účel a jakého cíle má být dosaženo. Dále je vhodné si uvědomit celkové investiční a provozní náklady a vyhodnotit tak výhody a nevýhody obou variant. *Platební mechanismus a určení vhodného typu PPP* vystihuje platbu zadavatele soukromému subjektu. Ten díky platebnímu mechanismu je nadále motivován vykonávat své služby včas a v řádné kvalitě. Pokud tomu tak není, zadavatel přestane své pravidelné platby vyplácet či udělí soukromému subjektu řádnou pokutu, které jsou také předmětem smlouvy mezi partnery. Vhodně sestavený platební mechanismus slouží k uspokojení potřeb všech zúčastněných (zadavatel, soukromý partner, konečný uživatel). Dle charakteru PPP projektu lze uplatnit platbu za dostupnost, platbu za užívání, uživatelské platby či jejich kombinace. Také je důležité brát v potaz *Revizi proveditelnosti projektu*, která je posuzována právním (zajištění potřeb z hlediska majetkoprávních vztahů a stavebně-právních aspektů), technickým (stav infrastruktury, zda se jedná o novostavbu či rekonstrukci, zohledňuje lokalitu, vliv na životní prostředí), daňovým a účetním aspektem (vychází z Daňového řádu č. 280/2009 Sb. a Zákonem o účetnictví č. 563/1991 Sb.). Po sestavení jednotlivých kroků informativní povahy, nastává *Finanční model PSC* (Public Sector Comparator) – komparátor veřejného sektoru, a *Referenční PPP projekt*. Referenční PPP projekt představuje veškeré finanční aspekty k sestavení finančního modelu a vychází ze závěrů studie proveditelnosti. Finanční model analyzuje peněžní toky projektu za předpokladu pořízení služby formou PPP. Výstupní hodnotou jako u PSC, tak i PPP je NPV (Net Present Value) – čistá současná hodnota diskontovaných budoucích peněžních toků. Jednou z dalších je *Vyčíslení projektu formou PSC*. Díky finanční analýze lze zjistit, zda je projekt pro zadavatele rentabilní či nikoliv a jakých opatření se dá v dané situaci využít. Nedílnou součástí sestavení studie proveditelnosti je *Analýza rizik*, jejich alokace a sestavení matice rizik. Veřejný sektor [10] by měl být zodpovědný za rizika spojená s vládní politikou, makroekonomickými vlivy (míra inflace či úroková sazba) či právními hledisky. Soukromý sektor by se naopak měl zabývat problémy týkající se výběru projektů, dostupnosti financování, zpoždění projektů, platební neschopnosti spojené s dodavateli či subdodavateli, provozního rizika spojené s náklady na údržbu, překročení nákladů. Mezi oba partnery je vhodné rozdělit rizika týkající se přírodních úkazů, jako je vyšší moc a životní prostředí. Po vyčíslení projektu formou PSC nastává *Realizace metodou PPP*. Vychází se ze stejné finanční analýzy jako PSC. Zásadním rozdílem je však platební mechanismus. Zatímco u PSC probíhají platby od konečných uživatelů, u PPP modelu soukromý sektor pro provoz infrastruktury získává peněžní prostředky také od zadavatele. Jakmile se zhodnotí kritéria sestavená pro modely PSC a PPP nastává *Hodnota za peníze*. Tento krok spolu s rozdělením rizik je pro určení vhodnosti modelu PSC nebo PPP zásadní. Hodnota za peníze dle Ministerstva financí [7] v kvantitativním pojetí pro veřejný sektor znamená, že bude dosaženo vyššího či nižšího užítku v poměru k vynaloženým prostředkům (poměr cena/výkon), než kdyby stejný projekt realizoval veřejný sektor z vlastních prostředků a ve vlastní režii. Z kvalitativního hlediska hodnota za peníze vyjadřuje výhodnost varianty PPP či PSC porovnáním plnění kvalitativních parametrů danou variantou. Posledním krokem studie proveditelnosti je *Vyhodnocení modelu PSC a PPP*, kde lze zcela jistě určit, který z modelů je pro zadavatele přínosnější.

4. Případová studie

I když Ministerstvo financí uveřejnilo Metodiku vypracování studie proveditelnosti [8], je vhodné zveřejnit postup a návrh metodiky pro municipality v podobě případové studie na konkrétním příkladu. Jedná se o sestavení studie proveditelnosti pro projekt Splašková kanalizace, včetně čističky odpadních vod (dále jen ČOV) v obci Vranov u Brna. Tato studie proveditelnosti na konkrétním příkladu má znázornit praktický příklad, jak postupovat, pokud se zadavatel (veřejný sektor) rozhodne pro volbu PPP.

Obec Vranov u Brna v 90. letech minulého století započala s diskusí o zbudování kanalizace a ČOV. Stávající likvidace splašků od obyvatelstva není prakticky nijak řízena, a proto dochází ke značným únikům znečištění vlivem netěsnosti stávajících žump a septiků. Cílem tohoto projektu je sjednotit veškeré odvádění odpadních vod z obce za účelem jejich likvidace a následného obnovení. Proto je zapotřebí zbudovat infrastrukturu „Splašková kanalizace, včetně ČOV ve Vranově“, pro zajištění odvedení odpadních vod z obce Vranov na navrženou ČOV, kde tyto vody budou čištěny v souladu s nařízením vlády č. 61/2006 Sb.

Pokud obec Vranov bude postupovat v rámci PPP, se soukromým partnerem, který byl řádně vybrán dle výběrového řízení, podepíše koncesionářskou smlouvu. Po ukončení této smlouvy, splašková kanalizace a ČOV spadá do vlastnictví veřejného sektoru, tedy obce. Obec, po celou dobu plynutí koncesionářské smlouvy, kontroluje a hodnotí plnění činností koncesionáře. Pokud své povinnosti koncesionář neprovádí řádně, v požadované kvalitě a včas, obec dle uzavřené smlouvy koncesionáře náležitě potrestá a to především formou pokut a penále.

Provozní fáze projektu je stanovena na 30 let a referenční období na 37 let. V roce 2011 obec vypsal veřejnou zakázku na zhotovitele stavby a roku 2013 se započalo se stavebními pracemi. Začátek provozu infrastruktury je stanoven na rok 2016. Celková doba trvání projektu je tedy do roku 2045, kdy dochází k ukončení projektu a infrastruktura je následně vrácena zadavateli projektu.

Do projektu byly zahrnuty jak provozní, tak investiční náklady [11]. Náklady na provoz v rámci administrativy, obsluhy, spotřeby el. energie, dávkování chemikáliemi aj. byly vyčísleny na 15 256,- Kč po celou dobu životnosti projektu. Investiční náklady na výstavbu, stroje a zařízení, náklady spojené s projektovou dokumentací, technickým dozorem, propagací, technické pomoci a DPH činily 108 681 tis. Kč.

Pro danou infrastrukturu zbudování nové splaškové kanalizace a ČOV bude uplatněn platební mechanismus formou plateb od konečných uživatelů, tzv. uživatelské platby a plateb za dostupnost od zadavatele.

Projekt pro tuto formu zadání lze nejlépe využít jako DBFO (Design-Build-Finance-Operate) [12], kde veřejný sektor vypíše výběrové řízení na soukromého partnera (konsorcium), který následně přebírá zodpovědnost a nese rizika spojená s návrhem, realizací, financováním a následně provozováním a údržbou vybudované infrastruktury. Díky tomu, že soukromý sektor stavební dílo sám zrealizuje, má přehled nad použitými materiály a technologickými postupy spojené s výstavbou. Provoz a údržba také spadá do jeho kompetencí a proto kvalita vybudované infrastruktury by měla být na vyšší úrovni, kdy koncesionář danou infrastrukturu na vlastní náklady zhotoví, provozuje, udržuje a přisvojuje si tak výnosy získané jak od konečných

spotřebitelů, tak i od zadavatele projektu. Soukromý sektor je zodpovědný za rizika stavební, a rizika související s poskytováním služeb. Oba partneři odpovídají za rizika spojená s politikou, vyšší mocí apod. Výhodou BOT je především kvalita v podání zhotovení stavebního díla a provozování odpovídajících služeb.

U modelu PSC obec získává příjmy od konečných spotřebitelů. Cena vodného a stočného je stanovena ve výši 74,96 Kč/m³. Tyto ceny se však rok od roku jako u investičních nákladů projektu budou měnit a to díky časové hodnotě peněz. Celkové přírůstkové příjmy jsou vyčísleny celkem na 59 053 tis. Kč.

Výsledkem vstupních hodnot je tzv. čistá současná hodnota NPV (Net Present Value) představující diskontované budoucí peněžní toky. Pro model PSC NPV vyšla v záporných hodnotách a to -67 192 tis. Kč. Vnitřní výnosové procento IRR (Internal Rate of Return) vychází -6,68 %. Pokud celkově zhodnotíme prostou dobu návratnosti a reálnou dobu návratnosti investic vložených do infrastruktury, tyto investice jsou nevratné. Jedním z opatření, jak infrastrukturu přimět, aby projekt byl rentabilní, je ze strany obce usilovat o dotace či úvěry od bankovních institucí. I když hodnoty NPV a IRR vychází v záporných hodnotách, je důležité také vycházet z finančního hodnocení rizik. Tato rizika lze z jednotlivých investičních nákladů, provozních nákladů a příjmů vyčíslit. Hodnota rizika z investičních nákladů tvoří 78,5%, u provozních nákladů 17,8% a u výnosů 3,75%. Celková hodnota rizika PSC je tedy 65 143 tis. Kč.

Abyste výsledky byly pokud možno co nejpřesnější a bylo možné srovnávat obě varianty, vstupní údaje pro realizaci metodou PPP vychází ze stejného členění a ve stejném rozsahu jako model PSC. Investiční a provozní náklady jsou tedy stejné. Příjmy pro soukromý sektor od konečných spotřebitelů jsou vyčísleny na 59 053 tis. Kč a tzv. platba za dostupnost od veřejného sektoru ve výši 314 616 tis. Kč. Ten tyto splátky soukromému partnerovi bude vyplácet až v době realizace samotného projektu tak jako koneční spotřebitelé v podobě měsíčních splátek.

NPV pro model PPP vyšla také v záporných hodnotách -119 440 tis. Kč. Pokud se celkově zhodnotí čistá současná hodnota, investice vložené do infrastruktury jsou nevratné. Jedním z opatření, jak dosáhnout rentability projektu je, aby veřejný sektor usiloval o bankovní úvěr, dotace či jiné zdroje podpory financování (např. fond soudržnosti, státní fond životního prostředí). Procentuální hodnota rizik z investičních nákladů činí 27,8 % a pro provozní náklady 2,5%. Celkem rizika PPP jsou ve výši 17 469 tis. Kč.

Po zhodnocení obou variant, jak PSC, tak PPP je nyní zapotřebí sestavit tzv. hodnotu za peníze. Dle kvantitativního hlediska je pro oba modely sestaveno schéma, které znázorňuje čistou současnou hodnotu a vyčíslení rizik z pohledu zadavatele. Následující tabulka představí hodnotu za peníze a ukáže, která z obou variant je pro projekt přínosnější.

Tabulka 1. Přehled NPV modelu PSC a PPP v tis. Kč

	PSC	PPP-DBFO
NPV bez rizik	-67 192	-119 440
Rizika	-65 143	-17 469
NPV	-132 335	-136 909

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 2. Hodnota za peníze

Hodnota za peníze v tis. Kč	-4 574 Kč
Hodnota za peníze v %	-3 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Z provedeného kvantitativního porovnání a to hodnotou za peníze pro model PSC a PPP vyplývá, že model PSC je pro zajištění předmětu projektu výhodnější. I když veškeré hodnoty (NPV, IRR) jsou záporné, tedy projekt je z hlediska investičního záměru nerentabilní, zadavatel se může pokusit projekt financovat z cizích zdrojů (např. bankovní úvěr, dotace, podpora fondu soudržnosti, podpora státního fondu životního prostředí, spolufinancování ze zdrojů krajských rozpočtů). Metoda PPP v tomto případě vychází záporně. Hodnota za peníze vychází na -3 %.

5. Závěr

Závěrem lze konstatovat, že Česká republika a Dánsko se potýkají s různými problémy, jako je např. malé povědomí o PPP a jejich rozšíření. Proto se častěji obrací na veřejné zakázky, s kterými mají více zkušeností. Obávají se dlouhodobosti projektu a nejasné budoucnosti, vzájemné spolupráce se soukromým sektorem a efektivním rozdělením rizik. Ani administrativní a časová náročnost nepřináší plus PPP projektům. Dalším problémem, se kterým se obě země potýkají, je politická podpora. Dánsko se obává z daňových předpisů a úvěrovými podmínkami. Co ale lze konstatovat, Dánsko stále PPP projekty vidí jako výzvu a nebrání se čelit problémům.

Proto, aby se mohlo usoudit, jaká metoda, zadávání veřejné zakázky či model PPP, je pro projekt výhodná, je zapotřebí se řídit Metodikou zpracování studie proveditelnosti. Tento postup je vhodné aplikovat na konkrétním případě. Studie proveditelnosti byla vypracována na základě vstupních údajů, které pro obec Vranov vypracovala firma Eurovision, a. s. Údaje o technických parametrech tarifní oblasti byly vyplněny na základě skutečných dat získaných od provozovatele vodovodního systému. Data o hodnotě infrastrukturního majetku pro pitnou vodu byla získána od provozovatele vodovodního systému, který je spočítal na základě aktuální metodiky Ministerstva zemědělství.

Tato studie proveditelnosti se zpracovává sestavením modelu PSC a modelu PPP. Oba tyto modely vycházejí z investičních a provozních nákladů, očekávaných příjmů a také rizik souvisejících s projektem. Pro oba modely je zcela zásadní, jak bude projekt financován. Samotný zadavatel disponuje s finančními prostředky především z rozpočtu obce a v neposlední řadě od konečných spotřebitelů. Soukromý sektor se dané finance na pokrytí vynaložených nákladů snaží vyzískat prostřednictvím platbami od konečných spotřebitelů a od samotného zadavatele (v tomto případě platbou za dostupnost). Díky těmto vstupním údajům bylo vypracováno cash-flow, které přesně analyzuje tok peněz a je tak schopno vyčíslit návratnost investic, čistou současnou hodnotu (NPV) a vnitřní výnosové procento (IRR). Nadále odborným odhadem byla vypracována matice

rizik, jejich alokace a podrobná analýza. Vhodné rozdělení rizik mezi partnery hraje významnou roli pro srovnání modelu PSC a PPP. To má někdy i za následek zbudování projektu formou PPP. V této studii proveditelnosti však rizika konečné výsledky ve prospěch soukromého partnera neovlivnila. Po vyčíslení cash-flow a rizik obou modelů mohla být sestavena hodnota za peníze. Ta je pro porovnání obou modelů zcela zásadní, protože vystihuje konečný stav studie proveditelnosti. Hodnota za peníze v této studii je z hlediska kvantitativního zpracování nakloněna ke zpracování modelu formou PSC.

Z konečných číselných hodnot a to především hodnotou za peníze lze usoudit, že danou infrastrukturu, za použití veškerých dostupných informací, lze zadavateli doporučit zrealizovat formou PSC. Z tohoto hlediska i za předpokladu, že projekt je z hlediska návratnosti investic nerentabilní. V některých případech se ale může stát, že se zadavatel rozhodne projekt realizovat formou PPP, i když je kvantitativní zpracování záporné. Hodnotu za peníze totiž ovlivňuje také kvalitativní porovnání. Pokud si zadavatel uvědomí, že kvalita zhotovení infrastruktury, její následný provoz, odborná kvalifikovanost v daném oboru, mechanizace, či nižší provozní náklady, které je soukromý partner schopen lépe provozovat ve vlastní režii, je zadavatel schopný tuto činnost přenechat soukromému partneru a využívat metody PPP.

Literatura

1. Meidutė, I.; Paliulis, N. K. Feasibility study of public-private partnership, 05 Oct 2011; Feasibility study of public-private partnership, *International Journal of Strategic Property Management*, 15:3, (pp. 257-274)
2. Stadler, L.; Probst G. How broker organizations can facilitate public-private partnerships for development, *European Management Journal* (2012) 30, (pp. 32-46)
3. Kučera, J.C. V České republice bylo doposud spuštěno celkem 77 PPP projektů, 2012;Url: <http://stavitel.ihned.cz/c1-55482570-v-ceske-republice-bylo-dosud-spusteno-celkem-77-ppp-projektu>
4. Asociace PPP. Databáze PPP projektů v České republice, Url: http://www.asociaceppp.cz/cnt/db_ceske/
5. Fabricius, P.J. The status for PPP-projects in Denmark, 2010; Url: <http://www.accura.dk/media/200747/ppp-contracts%20in%20denmark%20%28ipfa%29x.pdf>
6. Petersen O.H. Regulation of public-private partnerships: the Danish case, 2010; *Journal Public Money & Management*, 30:3, (pp. 175-182)
7. Štěrbáčková (Dvořáčková), Š.; Hromádka, V. PPP projects in Czech Republic and Denmark. Brno, 2012; *International scientific conference "People, Buildings and Environment 2012"*. ISBN 978-80-214-4616-2
8. Sieber, P. Ministerstvo pro místní rozvoj. *Studie proveditelnosti (Feasibility Study)*, metodická příručka. 2004; Dostupný z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/c4772855-8ffc-4036-97fc-2d7caa1ad86e/1136372156-zpracov-n-studie-proveditelnosti>
9. Ministerstvo financí České republiky. *Metodika vypracování studie proveditelnosti*. 2013; Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/metodiky/2013/aktualizace-metodiky-proveditelnosti-ppp-12014>
10. Bing, L.; Akintoye, A.; Edwards, P.J.; Hardcastle, C. The allocation of risk in PPP/PFI construction projects in the UK, Url: www.sciencedirect.com/.../S0263786304000493
11. Eurovision, a.s. Model pro zpracování finanční analýzy projektu pro prioritní osu 1 Operačního programu Životního prostředí. obec Vranov
12. Innovative Program Delivery, P3 Defined, Dostupný z: <http://www.fhwa.dot.gov/ipd/p3/defined/default.aspx>